

Kallelse

Socialnämnden kallas till sammanträde

Tid: Torsdagen den 15 juni 2017 kl. 17:30

Plats: Largen, plan I, Alceahuset, Hackstavägen 22

(Sammanträdesrum Largen är reserverat för Alliansen kl. 16:30)

(Sammanträdesrum Storsjön, plan I är reserverat för oppositionen kl. 16:30)

Övrig information:

Vänligen anmäl eventuella förhinder till Sara Eriksson, sara.eriksson@osteraker.se

På uppdrag av ordförande Christina Funhammar (M)

Sara Eriksson

Administrativ chef

Dagordning

1. Upprop, fastställande av dagordning och övriga frågor
2. Val av justerare samt tid och plats för justering

Informationsärenden

3. Socialnämndens månadsuppföljning per 2017-05-31
4. Aktuell information från förvaltningen

Beslutsärenden

5. Föreningsbidrag 2017
6. Svar på motion om handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer
7. Utvärdering av barnombudets verksamhet
8. Revidering av förfrågningsunderlag avseende familjerådgivning LOV (Sekretess)
9. Yttrande till JO (Sekretess)

10. Individärenden

- 10.1 Yttrande
- 10.2 Särskilt förordnad vårdnadshavare
- 10.3 Särskilt förordnad vårdnadshavare
- 10.4 Särskilt förordnad vårdnadshavare
- 10.5 Bistånd med stöd av 11 § LVU
- 10.6 Övervägande
- 10.7 Övervägande
- 10.8 Övervägande och beslut om umgängesinskränkning
- 10.9 Övervägande och beslut om umgängesinskränkning
- 10.10 Omprövning av vård enligt LVU
- 10.11 Ekonomiskt bistånd till vandrarhemskostnad
- 10.12 Väcka talan om ersättning
- 10.13 Ekonomiskt bistånd till kostnad för sanering
- 10.14 Medgivande som jourhem
- 10.15 Särskilt förordnad vårdnadshavare
- 10.16 Särskilt förordnad vårdnadshavare
- 10.17 Placering i familjehem samt övervägande
- 10.18 Övervägande samt placering i jourhem
- 10.19 Övervägande
- 10.20 Övervägande
- 10.21 Övervägande
- 10.22 Övervägande
- 10.23 Övervägande
- 10.24 Övervägande
- 10.25 Övervägande
- 10.26 Övervägande
- 10.27 Övervägande

11. Anmälan delegationsbeslut

- 11.1 Delegeringslistor Procapita maj 2017 (finns i pärmen)
- 11.2 Beslut om vidaredelegation 2017-05-14
- 11.3 Ordförandebeslut 2017-05-09 (finns i pärmen)

12. Delgivningar

- 12.1 Protokoll FÖRSAM 2017-05-15 (finns i pärmen)
- 12.2 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål 10225-17 (finns i pärmen)
- 12.3 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål 10230-17 (finns i pärmen)
- 12.4 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål 2952-17 (finns i pärmen)
- 12.5 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål 8508-17 (finns i pärmen)

3.

Socialnämndens månadsuppföljning per 2017-05-31

Beslutsförslag:

1. Månadsuppföljning per 2017-05-31 och prognos per 2017-12-31 noteras.
2. Månadsuppföljning och prognos överlämnas till Kommunstyrelsen.

4.

Aktuell information från förvaltningen

5.

Föreningsbidrag 2017

Beslutsförslag:

1. Socialnämnden beviljar föreningsbidrag för 2017 till:

• Kvinnojouren	86 000 kr
• Anonyma Alkoholister (lokalhyra)	23 000 kr
• Södra Roslagens Brottsofferjour, BOJ	43 000 kr
• FUB i Södra Roslagen	10 000 kr
• BRIS	10 000 kr
• RSMH	4 000 kr
• IFS Österåker - Danderyd – Vaxholm	4 000 kr
• Hrf Hörselskadades förening i Täby med omnejd	4 000 kr
• Synskadades riksförbund, SRF Vaxholm-Österåker	4 000 kr
• Tillsammans Åkersberga	4 000 kr

2. Socialnämnden avslår ansökan från Anhöriga mot droger, AMD, vars ansökan inte var komplett, och Tjejjouren Bellis som inte utgör en egen förening och därmed, enligt riktlinjerna, inte kan ansöka om föreningsbidrag.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2017-05-23

Dnr SN 2016/0091

Föreningsbidrag 2017

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden beviljar föreningsbidrag för 2017 till:

• Kvinnojouren	86 000 kr
• Anonyma Alkoholister (lokalhyra)	23 000 kr
• Södra Roslagens Brottsofferjour, BOJ	43 000 kr
• FUB i Södra Roslagen	10 000 kr
• BRIS	10 000 kr
• RSMH	4 000 kr
• IFS Österåker - Danderyd – Vaxholm	4 000 kr
• Hrf Hörselskadades förening i Täby med omnejd	4 000 kr
• Synskadades riksförbund, SRF Vaxholm-Österåker	4 000 kr
• Tillsammans Åkersberga	4 000 kr

2. Socialnämnden avslår ansökan från Anhöriga mot droger, AMD, vars ansökan inte var komplett, och Tjejjouren Bellis som inte utgör en egen förening och därmed, enligt riktlinjerna, inte kan ansöka om föreningsbidrag.

Bakgrund

Socialnämnden ansvarar för hantering av ansökningar om föreningsbidrag från lokala föreningar som verkar inom den sociala sektorn. Socialnämndens riktlinjer (SN 2014/0023-753) ligger till grund för förvaltningens handläggning av inkomna ansökningar. I Socialnämndens budget finns 200 000 kr avsatta för ändamålet.

Efter beslut i Kommunfullmäktige (KS 2015/0302) beviljas Kvinnojouren årligen ett bidrag med 2 kr per kommuninvånare. Det innebär för innevarande år 86 000 kr, baserat på befolkningsstatistik från SCB.

Efter ett beslut i Kommunfullmäktige (KS 2012/266-279) subventioneras sedan 2012 lokalhyran för Anonyma Alkoholister, AA. Socialförvaltningen betalar 2 963 kr per månad för lokalen, vilket ger en årskostnad på ca 35 000 kr. AA bekostar själv en årshyra på 12 000 kr och medel ur föreningsbidragsbudgeten täcker upp resterande summa, d.v.s. ca 23 000 kr.

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens slutsatser

Elva föreningar har sökt föreningsbidraget för 2017. Förvaltningen föreslår att åtta föreningar beviljas bidrag utifrån de riktlinjer som är antagna av Socialnämnden. Kommunfullmäktiges beslut att bevilja Kvinnojouren respektive Anonyma Alkoholister bidrag betalas av medel avsatta för föreningsbidrag.

Summan på respektive bidrag är baserat på de nivåer som finns i riktlinjerna. Föreningar som når en mindre målgrupp har beviljats bidrag på 10 öre per kommuninvånare medan föreningar som når ut till en relativt sett större målgrupp beviljas bidrag på 25 öre per invånare. Summorna har avrundats till hela tusental. Beslutet omfattar totalt 192 000 kr och ryms inom avsatt budget 2017.

En av de sökande föreningarna, Tillsammans Åkersberga, bildades i november 2016 varför den verksamhetsberättelse, som enligt nämndens riktlinjer ska bifogas ansökan, saknas. Tillsammans Åkersberga föreslås trots detta beviljas föreningsbidrag då riktlinjernas avsikt är att säkerställa att föreningen bedriver verksamhet, inte att utesluta nybildade föreningar.

Förvaltningen föreslår att två ansökningar avslås. Den ansökan som Anhöriga mot droger, AMD, lämnat in saknar alla de handlingar som riktlinjen anger. Detta trots att en påminnelse skickats till den e-postadress som anges på ansökan. Tjejjouren Bellis ansökan föreslås avslås då jouren inte utgör en egen förening utan är en del av Kvinnojouren. I ansökan anges att det är Kvinnojouren som söker på Tjejjouren Bellis vägnar. I nämndens riktlinjer framgår att det är föreningar som kan ansöka om bidraget.

Kvinnojouren

Kvinnojourens mål är att stödja kvinnor och deras barn som blivit utsatta för övergrepp och misshandel. Verksamheten består främst av en bemannad telefonjour och ett akut skyddat boende. Föreningen erbjuder studiecirklar för medlemmar och man arbetar på olika sätt för att sprida information om kvinnomisshandel med syfte att minska densamma. Förra året hade föreningen 66 betalande medlemmar. Tjugo av dessa var s.k. jourkvinnor som ideellt bemannar jourtelefonen och stödjer kvinnor i boendet.

Södra Roslagens Brottsofferjour, BOJ

Föreningen beskriver sin roll som en engagerad lyssnare som lotsar hjälpsökande personer vidare till samhällets olika instanser, där de kan få den hjälp de behöver. BOJ vill också fungera som ett stöd för brottsutsatta personer i frågor gällande hur rättsapparaten fungerar och vad som sker under en rättsprocess.

Under 2016 stöttade BOJ 57 brottsoffer från Österåkers kommun. Det totala antalet ärenden som kom in under förra året var 259 st., en minskning jämfört med 2015. Minskningen förklaras av en tillfällig förändring av polisens rutiner, som inneburit att brottsoffer inte regelmässigt erbjudits

Tjänsteutlåtande

kontakt en frivilligorganisation. Under 2017 flyttar BOJ till nya lokaler i Täby som man hoppas ska bidra med ökad synlighet. Man planerar också att genomföra utbildningar för volontärer. Sedan flera år tillbaka finns beslut om att stödja Brottsofferjouren med 1 kr per kommuninvånare. Förvaltningen föreslår att denna princip även ska gälla för 2017. Det motsvarar ett bidrag på 43 000 kr, baserat på statistik från SCB. 2016 beviljades BOJ föreningsbidrag på 42 000 kr.

BOJ ansöker om 64 500 kr. Förvaltningen föreslår bevilja BOJ 43 000 kr i föreningsbidrag.

FUB

FUB i Södra Roslagen – För utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna, har totalt 442 medlemmar, varav 166 st. är familjemedlemmar. Föreningen är verksam i Österåker, Danderyd, Täby, Vallentuna och Vaxholm. I sin ansökan uppges 93 st. medlemmar vara bosatta i Österåker. Föreningens ambition är att sprida sina aktiviteter över samtliga fem kommuner. Under 2016 har man bland annat drivit en Klippan-sektion där medlemmarna själva styr, diskuterar och beslutar om vad som är viktigt och vad man vill göra. Aktiviteterna genomförs sedan med handledarstöd.

Under 2017 planerar man fortsätta sin Klippan-sektion. Föreningen planerar också att hålla studiecirkel i ”Hälsokörkort” tillsammans med Vuxenskolan. År 2016 beviljades FUB 10 000 kr i föreningsbidrag.

FUB ansöker om 9 120 kr i grundbidrag och 9 600 kr i verksamhetsbidrag för medlemmarna i Österåker. Förvaltningen föreslår bevilja FUB 10 000 kr i föreningsbidrag.

BRIS

Föreningen BRIS region Mitt är en del av den nationella organisationen BRIS. Man beskriver sig som ett skydds nät för utsatta barn och unga som anonymt och kostnadsfritt kan höra av sig till organisationens hjälptelefon, mejl eller chatt. Föreningen uppger inte hur många medlemmar som bor i kommunen men verksamheten är öppen för alla barn i kommunen.

Under 2016 bildades BRIS-nätverk, en arena för samverkan mellan olika professioner från ideell, privat och offentlig sektor med syfte att stärka barns rättigheter. Nätverket omfattar samtliga fem regioner i landet. 2015 beviljades BRIS region Mitt föreningsbidrag på 10 000 kr.

BRIS region Mitt ansöker om 41 880 kr motsvarande 10 kr per barn i kommunen. Förvaltningen föreslår bevilja BRIS 10 000 kr i föreningsbidrag.

RSMH- I samma båt

RSMH är en lokalförening inom Riksförbundet för Social och Mental hälsa. Föreningens främsta uppgift är att stödja och uppmuntra människor som lider av psykisk ohälsa samt att arbeta intressepolitiskt för nämnda grupp. Antalet medlemmar 2016 var 83 stycken och de kommer från Österåker, Danderyd, Täby, Lidingö, Sollentuna, Vallentuna och Vaxholm.

Tjänsteutlåtande

Verksamheten består av utbildningar och sociala aktiviteter för medlemmar samt intressepolitiskt arbete gentemot kommuner och landsting, bland annat genom Kommunala handikapprådet. Under 2016 har föreningen bland annat drivit en samtalscirkel, målargrupp och kurs i franska. Vidare har man satsat på utbildning för medlemmarna samt subventionerat deltagande i konferenser och seminarier. Under 2017 planerar föreningen för liknande aktiviteter för medlemmarna. 2016 beviljades RSMH 4 000 kr.

Ansökan innehåller ingen angiven summa. Förvaltningen föreslår bevilja föreningen 4 000 kr i föreningsbidrag.

IFS

Föreningen omfattar Österåker, Danderyd och Vaxholms kommuner och är ansluten till riksorganisationen Schizofreniförbundet. Föreningen har 38 medlemmar. Medlemsfördelningen mellan kommunerna är inte specificerad i ansökan. Föreningens mål är att sprida information och kunskap om schizofreni och andra psykossjukdomar. Föreningen fungerar som en mötesplats för personer med psykiska funktionshinder och deras anhöriga och närstående.

Under 2016 har man haft flera medlemsmöten. Vidare har medlemmar i föreningen träffat representanter från kommunerna och Personligt ombud för att bevaka sitt intresseområde. Under 2017 planerar man bland annat att erbjuda samtalsgrupper och föredrag. Man planerar också att fortsätta sitt samarbete med kommuner, landsting och andra myndigheter. 2016 beviljades IFS 4 000 kr i föreningsbidrag.

IFS ansöker om högsta möjliga verksamhetsbidrag. Förvaltningen föreslår bevilja IFS 4 000 kr i föreningsbidrag.

Hrf.

Hörselskadades förening i Täby med omnejd har 195 medlemmar varav 5 stycken är bosatta i Österåkers kommun. Föreningens verksamhetsområde är kommunerna Danderyd, Täby, Vallentuna, Österåker och Vaxholm. Föreningen är ansluten till Hörselskadades Riksförbund och arbetar med målsättningen att alla hörselskadade ska kunna leva i full delaktighet och jämlikhet. Under 2016 har man genomfört studiecirklar kring TSS (tecken som stöd) och medlemsträffar med olika innehåll såsom föredrag och sociala aktiviteter. För 2017 planerar man bland annat för sammankomster, utflykter och föreläsningar för sina medlemmar. 2016 beviljades Hrf 4 000 kr i föreningsbidrag.

Ansökan innehåller ingen angiven summa. Förvaltningen föreslår bevilja Hrf 4 000 kr i föreningsbidrag.

Synskadades riksförbund Vaxholm-Österåker

Föreningen är nybildad (mars 2016) och har 37 medlemmar varav 26 stycken bor i Österåkers kommun. Föreningens verksamhet bedrivs i huvudsak på Träffpunkt Fyren. Under 2016 har man

Tjänsteutlåtande

bland annat arbetat med att arrangera träffar för att värva nya medlemmar. Under 2017 planerar man för en gemensam sammankomst på Domarudden samt arrangemanget ”Ögats dag”. Detta arrangemang kommer att hållas i både Vaxholm och i Österåker. Föreningen planerar också att starta en kamratstödsgrupp. 2016 beviljades föreningen 4 000 kr.

Synskadades riksförbund Vaxholm-Österåker ansöker om 6 000 kr i föreningsbidrag. Förvaltningen föreslår bevilja föreningen 4 000 kr i föreningsbidrag.

Tillsammans Åkersberga

Föreningen Tillsammans Åkersberga är en nybildad förening vars verksamhet syftar till att fungera som en plattform för möten mellan etablerade svenskar och nyanlända på lika villkor. Enligt stadgarna består verksamheten av olika aktiviteter, läxhjälp och språkcafé. Föreningen bildades under hösten 2016 och hade t.o.m. december 2016 genomfört åtta träffar som beskrivs som ”omtyckta, välbesökta och oväntat lyckade”. Det saknas uppgifter om hur många som deltagit i träffarna.

Under 2017 planerar man att fortsätta med träffar varje torsdag i Livat Artistskolas lokaler. Innehållet i träffarna planeras månadsvis. Att erbjuda en CV-verkstad nämns som en möjlig aktivitet under året.

Tillsammans Åkersberga ansöker om 100 000 kr i föreningsbidrag. Förvaltningen föreslår bevilja föreningen 4 000 kr i föreningsbidrag.

Bilagor i pärm

1. Riktlinjer gällande föreningsbidrag
2. Ansökning inkl. bilagor från samtliga sökande.

Expedieras

Samtliga sökande

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Maria Thomelius
Sakkunnig individ- och familjeomsorgen

6.

Svar på motion om handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer

Socialnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Bifalla motion nr 2/2017 då en kommunal handlingsplan anses kunna bidra till att utveckla kommunens arbete mot våld i nära relationer.
2. Uppdra åt Trygg i Österåker att ta fram en kommunal handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2017-05-24

Dnr SN 2017/0016

Svar på motion om handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer

Beslutsförslag

Socialnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Bifalla motion nr 2/2017 då en kommunal handlingsplan anses kunna bidra till att utveckla kommunens arbete mot våld i nära relationer.
2. Uppdra åt Trygg i Österåker att ta fram en kommunal handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer.

Bakgrund

Ann-Christine Furustrand (S) och Mats Larsson (S) yrkar i en motion (nr 2/2017) att kommunen ska ta fram en handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer. Motionärerna menar att det ligger i linje med Trygg i Österåkers uttalade ambition att utveckla intern och extern samverkan inom området.

Förvaltningens slutsatser

Våld i nära relationer inkluderar alla typer av våld mellan närstående. Den vanligaste formen av våld i nära relation är en man som utövar våld mot en kvinna som han har, eller har haft, ett förhållande med. Av det våld i nära relationer som rapporteras är 85 procent riktat från en man mot en kvinna, enligt en sammanställning från Brottsförebyggande rådet (2009).

Socialnämndens mål för arbetet med våld i nära relationer är att: *"Våldsutsatta personer och barn som bevittnat våld i nära relationer ska erbjudas hjälp och stöd"*. För att uppnå detta arbetar förvaltningen löpande med att öka personalens kunskap att upptäcka och utreda våld. Ett annat prioriterat område är att ta fram styrdokument och skapa struktur för intern samverkan med syfte att erbjuda våldsutsatta hjälp på bästa sätt.

Trygg i Österåkers mål och vision är att Österåker ska vara en trygg och säker kommun att verka och bo i. I verksamhetsplanen för 2017 lyfts våld i nära relationer fram som ett område där såväl intern som extern samverkan måste utvecklas. En tydlig struktur för vem som ska göra vad bör, enligt planen, tas fram.

Tjänsteutlåtande

Det är socialförvaltningens och Trygg i Österåkers gemensamma uppfattning att en kommunal handlingsplan skulle kunna bidra till att utveckla arbetet mot våld i nära relationer. En handlingsplan med tydlig ansvarsfördelning och uttalade mål skulle bidra till att uppmärksamma att våld i nära relationer är ett samhällsproblem som kräver både samverkan och samsyn. Uppdraget att ta fram handlingsplanen bör ges till Trygg i Österåker.

Bilagor

1. Motion: Handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer, nr 2/2017.

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Maria Thomelius
Sakkunnig individ- och familjeomsorgen

Motionen väcktes i KF 2017-01-30 KF § 1:23 "Handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer"
Besvaras så snart som möjligt.

Nämnd	Remiss X = JA	Remittering sker av följande orsak
Kommunstyrelsen,		
Byggnadsnämnden		
Kultur- och fritidsnämnden		
Skolnämnden		
Miljö- och hälso- skyddsnämnden		
Produktionsstyrelsen		
Socialnämnden i samråd med Trygg i Österåker	X	Enligt Socialnämndens reglemente § 1
Valnämnden		
Vård- och omsorgsnämnden		

Till ovanstående nämnd/styrelse remitteras härmed bifogad motion för behandling på respektive sammanträde samt för nämndsekreterare att anmäla till KS/KF- tåg för vidare behandling.

Michaela Fletcher (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Åkersberga den 24 januari 2017

nr 2/2017

ÖSTERÅKERS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN
2017 -01- 26
D.nr: 2017/0048-100 (1)

Handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer.

Världshälsoorganisationen (WHO) har sedan år 2002 klassificerat våld i nära relationer som en folkhälsofråga. Som samhällsproblem betraktat är det våld som riktas mot närstående kvinnor betydligt större än det våld som kvinnor eller män utövar mot närstående män. Cirka 75 000 kvinnor och 15 000 män över 18 år utsätts varje år för våld i nära relationer.

Nyttan av kommunala handlingsplaner nämndes för första gången i Kvinnovåldskommissionens slutbetänkande från 1995. 2005 hade ca 70 procent av alla kommuner i landet lokala handlingsplaner för våldsutsatta kvinnor/våld i nära relationer. Antalet har ökat successivt under senare år, men Österåkers kommun saknar fortfarande detta.

Trygg i Österåker har inför 2017 slagit fast att vi måste bli bättre på att samverka kring våld i nära relationer, både internt och externt och att man skall ta fram en tydlig struktur om vem som ska göra vad. Vi välkomnar att frågan om våld i nära relationer nu prioriteras och ser att framtagandet av en handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer ligger i linje med den redan uttalade ambitionen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi följande:

Att kommunen tar fram en handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer.

För socialdemokraterna

Ann-Christine Furustrand

Mats Larsson

7.

Utvärdering av barnombudets verksamhet

Socialnämnden beslut

Socialnämnden notera utvärderingen till protokollet.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2017-06-01

Dnr SN 2017/0035

Utvärdering av barnombudsverksamheten

Sammanfattning

Barnombud har bedrivits i projektform sedan 2014, då Socialnämndens bruttoram förstärktes med 400 tkr. Det finns en utvärdering från 2015 och en slutrapport från januari 2017.

Beslutsförslag

Socialnämnden beslut

Socialnämnden notera utvärderingen till protokollet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2014 att förstärka Socialnämndens budget med 400 tkr för Barnombud. I tjänsteutlåtande från 2013-10-16 kan man läsa ”Nämndens bruttoram förstärks med 400 tkr för barnombudsman.” Socialnämnden beslutade 2014-01-23 § 1:6 (SN 2014/0008-751) att inrätta befattningen Barnombud enligt intentionerna i tjänsteutlåtandet daterad 2014-01-05.

I Socialnämndens budget 2015 förslås att projektet ska fortsätta under 2015 med samma omfattning, halvtid, för att sedan utvärderas. Ställningstagande om permanentning av verksamheten kan göras inför 2016 års budget. I Socialnämndens budget 2016 framgår att det utifrån den korta projekttiden är för tidigt att fatta ett beslut om eventuell permanentning av verksamheten. Barnombudet föreslås därför fortsätta som projekt även under 2016.

”Utvärdering av projektet Barnombud” gjordes 2015-05-28. Denna utvärdering låg till grund för Socialnämndens beslut 2015-06-11 § 7:6 att notera utvärderingen till protokollet. Därefter har ett tjänsteutlåtande upprättats 2016-09-08 och en slutrapport för projektet Barnombud 2014 – 2016 har gjorts av Barnombudets enhetschef. Dessa två handlingar har inte varit något beslutsunderlag för Socialnämnden.

Barnombud vad är det?

Barnombud är en benämning som används i olika sammanhang. Det finns ingen generell beskrivning varför det inte går att jämföra olika Barnombud. I hälso- och sjukvårdslagen och patientsäkerhetslagen föreskrivs att barns behov av information, råd och stöd särskilt ska beaktas av hälso- och sjukvården och dess personal. Syftet är att med ett tydligt barnperspektiv skydda och stärka barn i situationer som upplevs hota barns säkerhet och trygghet och bör ses som ett komplement till den anmälningskyldighet som föreskrivs i socialtjänstlagen. Inom landstinget finns därför barnombud som ansvarar för arbetet att implementera ett barnperspektiv på sin arbetsplats. Det finns två barnombud i Alceahuset en på Prima och en på Beroendemottagningen. Även kriminalvården har barnombud. Den ideella barnrättsorganisationen, Maskrosbarns Barnombud verkar också som ett stöd för barn och ungar mellan 13 och 19 år som har kontakt med

Tjänsteutlåtande

socialtjänsten. De kan t.ex. hjälpa till med att prata med socialtjänsten, följa med barnet den unge på möten och hjälpa barnet att framföra det hen vill säga.

Barnombudet i Österåkers kommun

Barnombudets innehåll beskrivs i tjänsteutlåtande från 2014-01-15, barnombudet ska arbeta på individnivå med inriktningen att ”vara en vuxen som barn och ungdomar kan känna förtroende för och därför vilja vända sig till vid ensamhet, konflikter eller andra svårigheter, en slags lokal BRIS resurs”. Barnombudets ansvarsområde är att:

- vara tillgänglig på telefon och nätet
- lots till rätt aktör
- ta initiativ till mötet som kan bidra positivt för individen

Budgeten för Barnombud har varit den samma sedan 2014, 400 tkr. Viket bedöms räcka till en halvtidstjänst. Under perioden 2014-05-20 till 2016-08-31 var en person anställd med skiftande sysselsättningsgrad 80 %, 60 % och 70 %. Sedan 2016-11-30 är en person anställd med en sysselsättningsgrad på 60 % och en person är anställd sedan 2017-01-01 med 25 %, denna person hade en sysselsättningsgrad på 50 % perioden 2016-08-24 till 2016-12-31. Det har skett en ökning av sysselsättningsgraden som under 2016 finansierades med PRIO-medel.

Definitioner av förebyggande arbete

Vanligt är att dela in förebyggande arbete i olika grupper t.ex. primärt, sekundärt och tertiärt eller universella, målinriktade och kliniska insatser. Från generella och allmänt riktade insatser till mer specifika och individuellt inriktade insatser. Barnombud i Österåker ska enligt tjänsteutlåtandet 2014-01-15 komplettera befintliga verksamheter och utgöra ett stöd för barn och ungdomar utifrån barnkonventionen. Detta innebär att Barnombudet inte ingår i Socialnämndens myndighetsutövning utan bör betraktas som en insats för förebyggande och uppsökande arbete som beskrivs i socialtjänstlagens kapitel 5 § 1 om särskilda bestämmelser för olika grupper. Socialnämnden ska....
- bedriva uppsökande verksamhet och annan förebyggande arbete för att förhindra att barn och ungdomar far illa,...

I dag benämns universellt förebyggande arbete ofta som hälsofrämjande arbete. Det är det generella förebyggande arbete som t.ex. bedrivs vid barnavårdscentraler, öppna förskolor och är riktat till alla föräldrar. Syfte är att förhindra att problem uppstår. Socialnämnden erbjuder föräldrar ABC, ett föräldraprogram vilket är ett universellt förebyggande arbete.

Selektivt förebyggande arbete riktas till individer i riskzon som ofta har identifierats via det universella förebyggande arbetet. Socialnämnden erbjuder föräldraprogrammet Komet till föräldrar som uppfattar att deras barn har beteendeproblem eller/och som vill minska konflikter med sitt barn. Det kan handla om problem som kan växa sig stora om de inte får hjälp. Selektivt förebyggande arbetet bedrivs ofta uppsökande och inom ramen för de institutioner som arbetar med universellt förebyggande arbete som BVC och öppna förskolan. Samarbete mellan olika parter som har barnfamiljer som sin målgrupp blir då särskilt viktig. Barnombudet uppmanar barn att ta kontakt med dem vid vissa typer av svårigheter varför Barnombudet kan sägas ingå i det selektivt förebyggande arbetet.

Tjänsteutlåtande

Indikerat förebyggande arbete innebär behandlande eller kliniska insatser då problem redan uppstått. Här kan det handla om att personer själva söker hjälp för att de har problem men också att andra i omgivningen uppmärksammar att barn far illa. Det är här socialtjänstens myndighetsutövande sida arbetar med förhandsbedömningar, utredningar och beslut om insatser. Familjebehandling är en av de vanligaste insatserna och riktar sig i huvudsak till föräldrar som behöver förändra sitt agerande för att det ska bli bättre för barnet.

Vad ska förebyggas och hur?

Forskning visar att det går att förebygga problem men det går inte med säkerhet att säga vilken insats det är som förebygger ett specifikt problem. Det avgörande är att hitta en lämplig ”plattform” för det förebyggande arbetet. Definitionen av förebyggande arbete bör därför kompletteras med olika platser där förebyggande arbete kan bedrivas. Frågan är var de största vinsterna av förebyggande insatser görs?

Det finns flera möjliga kontaktvägar och arenor för barn som vill få kontakt med vuxna och som kan lotsa till annan aktör. På vårdguiden finns information om 36 föreningar som jobbar med psykisk hälsa för barn och unga. På de kommunala skolorna finns elevhälsan som tillsammans med den kommunala Ungdomsmottagningen är 36 medarbetare. Inom kultur- och fritidsförvaltningen finns också personal inom fyra ungdomsgårdar som riktar sig till ungdomsgruppen, (Ljusterögården, Tråsättragården, Bergsättragården och Solskiftesgården). Till fritidsgårdsenheten hör också Fältgruppen som består av två fritidsledare med fältuppdrag. De arbetar för att öka trygghetskänslan bland unga i kommunen. Det sker genom uppsökande verksamhet på skolor, fritidsgårdar, i centrum och andra platser där barn vistas.

Barnombudets tillgänglighet på telefon och nätet

Barnombudet träffas enligt uppgifter från Österåker kommuns webbsida, säkrast mellan måndag-fredag 14-17 men bäst tisdagar 16-18. Det finns möjlighet att ringa gratis på 020-222080 eller sms 073-644 73 80. Enligt Tele2 ringde 26 samtal till 020-numret under perioden januari till och med april 2017, 6-7 samtal i månaden. Antalet chattkontakter går inte att få fram från chatten, då den är en gratis funktion som inte tillhandahåller en sådan möjlighet.

Vid chatt får man följande information: ”På det här formuläret kan du ta kontakt med kommunens barnombud. Barnombudet svarar så snart som möjligt. För att du ska få ett svar måste du ange ett telefonnummer eller en e-postadress. Ditt namn behöver du inte ange, men det får du förstås gärna. Allt du skriver är hemligt och kan endast ses av barnombudet”. När kontakt efterfrågar kommer följande svar. ”Jag är inte på plats nu. Skicka ett meddelande och om du vill ha svar, måste du även skriva ditt mejladress.” Vid två tillfällen 2017-05-11 kl. 11:40 och 2017-05-15 kl. 20:45 lämnades meddelanden på chattfunktionen om önskad kontakt. Två olika mobilnummer angavs som kontaktväg. Ingen av numren har blivit kontaktade från ovan angivna tidpunkt fram till 2017-05-17.

Webbenkät

I syfte att få reda på vad andra aktörer anser om Barnombudets måluppfyllelse med fokus på de tre ansvarsområdena har en webbenkät skickats till 45 kommunalanställda medarbetare inom elevhälsan och Socialförvaltningen samt till en kontaktperson inom barnpsykiatrin. Enkäten har via e-post skickats till:

4 skolpsykologer
11 skolsjuksköterskor

Tjänsteutlåtande

6 studie och yrkesvägledare
11 kuratorer
1 skolläkare
3 barnmorskor
7 socialsekreterare som utreder barn och unga
2 LSS-handläggare för barn och unga

Utfall av webbenkäten

15 svar av 46 möjliga (34 %)
11 av 15 känner till Barnombudet (74 %)
4 av 15 har fått kontakt med barn som hänvisats av barnombudet (27 %)
9 av 15 beskriver att Barnombud hjälper barn att få det bättre och att de lotsar barn vidare (60 %)
5 av 15 beskriver att Barnombudet utgör ett stöd till andra verksamheter (33 %)

Intervjuer med Barnombudets samarbetspartners

Barnombudet har namngivit fyra personer som de har haft samarbete med och som vore lämpliga att intervjua. En av de föreslagna personerna har slutat sin tjänst och arbetsgivaren saknade hänvisning.

En biträdande rektor på en friskola beskriver att barnombudet har varit med vid skolmöte på vårdnadshavarens begäran. Rektorn anser att detta var positivt såväl för skola som för vårdnadshavare. ”Det gav parterna en trygghet då det var en oberoende som hörde.”

Medarbetare från skolförvaltningen uttrycker följande att hen hade en intensiv kontakt med Barnombudet kring en friskola. Då hen har svårt att gå in i enskilda ärenden och stötta föräldrar och elever kunde barnombudet göra det.

Medarbetare från Österåkersgymnasium uttrycker att hen har erfarenheter från ett elevärende och beskriver Barnombudets roll på följande sätt:

- hjälpte till med att anordna möten som de inblandade hade svårt att få till
- förtydligade lagar och regler
- skötte kommunikationen med andra myndigheter
- drev ärendet framåt och uppträtt professionellt
- delade med sig av sina sakkunskaper
- hållit i uppföljning och varit noggranna
- varit ett stort stöd för eleven, ingett stort förtroende både för skolan och för eleven
- fungerat som ett bollplank för personal o elev
- har gjort att det hela gått mer korrekt till vilket varit gynnsamt för eleven
- toppen att ha dessa att kunna konsultera

Barnombudet lotsar till rätt aktör

Vid en genomgång av socialnämndens verksamhetssystem framkommer det att två orosanmälningar inkom 2015 från barnombudet. I den aktuella enkäten svarar 4 av 15 att de fått kontakt med barn och ungdomar genom Barnombudet.

Tjänsteutlåtande

Sammanfattning av utvärdering 2015-05-28 och ”Slutrapport för projektet Barnombud 2014-2016”.

I den slutrapport som enhetschefen för barnombudet gjort framgår det att barnombudet haft 495 kontakter under tre år (2014-2016), (165 kontakter på ett år, vilket utgör mellan 13-14 kontakter per månad) Eftersom det är en redovisning av antalet kontakter så kan man inte säga något om hur många individer det avser. Redovisningen påvisar en ökning av personliga kontakter med barn och föräldrar. I slutrapporten framgår det att barnombudet arrangerat nätverksträffar i syfte att få en ”bättre bild av vad som görs och vem som gör vad” och att de varit delaktiga i olika riktade gruppverksamheter.

I utvärderingen 2015-05-28 har fem intervjuer genomförts med representanter från fem olika skolor. Övervägande av de intervjuade menar ”att det är värdefullt med en extra resurs som finns till för barnen och de unga på deras egna arenor.” En menar att Barnombudet ”är en resurs man inte har behov av då man har tillräckliga resurser själva.”

Förvaltningens slutsatser

Barnombud är en verksamhet med tre beslutade ansvarsområden på individnivå; vara tillgänglig på telefon och nätet, lots till rätt aktör och ta initiativ till mötet som kan bidra positivt för individen.

Tillgängligheten har en begränsning då Barnombudet nås säkrast mellan måndag-fredag 14-17. För att fungera som en lokal BRIS-resurs bör Barnombudet vara tillgängligt utanför skoltid och regelbundet.

Lotsa barn till rätt aktör och att ta initiativ till möten är svårt att utvärdera. Andra aktörer kanske inte frågar om hur barnet eller ungdomen fick kontakten. Barnombudet för ingen individdokumentation och lovar anonymitet vilket medför att utvärdering på individnivå försvåras. Från Webbenkäten framkommer att 4 av 15 hade kommit i kontakt med barn genom Barnombudet och Socialnämnden har fått två orosanmälningar under 2015.

Antalet kontakter är redovisade genom den statistik som Barnombudet fört. Att värdera antalet låter sig inte göras, då det inte finns något kvantitetsmål. Det kan konstateras att på en halvtidstjänst, 82 timmar per månad har Barnombudet haft 13-14 kontakter per månad. Barnombudet är en bland flera vuxna som barn kan vända sig till. Barn i skolåldern har tillgång till elevhälsa, fritidsgårdspersonal och frivilliga organisationer.

Under de tre åren som Barnombudet verkat har de även arbetat med uppgifter utöver de tre beslutade ansvarsområdena. Barnombudet har arrangerat nätverksträffar, deltagit i temadagar och de systemfel och brister man uppfattat har skickats till respektive nämnd. Detta kan ses som ett tecken på medarbetarnas vilja att utveckla verksamheten. I slutrapporten för projektet Barnombud finns förslag till utveckling och en utökning till heltid.

I utvärderingen från 2015 intervjuades fem personal från fem olika skolor om deras syn på Barnombudet. I året undersökning i maj 2017 har en webbenkät besvarats av 15 personer (av 46 möjliga) och tre intervjuer har genomförts. Dessa två utvärderingar har det gemensamma att de intervjuade och de som svarat på webbenkäten tycker att Barnombudet är bra.

Tjänsteutlåtande

Det kan konstaterats att Barnombudets innehåll har förändrats från de tre beslutade ansvarsområden från individ till grupp/annan verksamhet och från tillgänglighet på chatt och telefon med barn till personliga kontakter med barn och föräldrar. Uppdraget bör formuleras tydligt; vilken är målgruppen, vad är syftet, vilka mätetal ska användas för uppföljning och utvärdering.

Många vittnar om att det förebyggande arbetet är viktigt, men det går inte med säkerhet att säga vilken insats det är som förebygger ett specifikt problem. Vissa förebyggande insatser går inte att utvärdera i kvantitets- eller kvalitets termer. Man måste tro på den.

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande 2014-01-15 och Socialnämndens beslut 2014-01-23 § 16 (2014/0008-751)
2. Tjänsteutlåtande 2015-05-28 ”Utvärdering av projektet barnombud” och beslut 2015-06-11 § 7:6
3. Tjänsteutlåtande 2016-09-08
4. Slutrapport för projektet Barnombud 2014 – 2016
5. webbenkät

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Yvonne Aili
Strateg